

Lastensuojelun keskusliitto

Hatkassa -Selvitys nuorten luvattomista poissaoloista ja sijaishuoltopaikkojen käytännöistä

Irma Lehtonen ja Janne Télen.

Lastensuojelulaitoksista karkaa eli hatkaa vuosittain satoja nuoria. Ilmiönä hatkaaminen on paljon puhuttu, mutta aikaisemmin sitä on tutkittu ja selvitetty hyvin vähän. Karkumatkan aikana nuoret ovat usein alttiina päihteiden käytölle, rikosten tekemiselle sekä esimerkiksi seksuaaliselle hyväksikäytölle. Hatkaaminen on myös merkittävä haaste nykyiselle palvelujärjestelmälle.

Selvityksen tavoitteena on ollut hahmottaa hatkaamisen yleisyyttä, sen taustalla olevia syitä ja karkumatkojen tapahtumia sekä lastensuojelulaitosten mahdollisuuksia toimia karkaamistilanteissa. Ilmiötä tarkastellaan selvityksessä erityisesti lapsen oikeuksien näkökulmasta ja pohditaan vaikuttaako esimerkiksi voimakkaassa murroksessa oleva suomalainen lastensuojelujärjestelmä, sen laatu ja olosuhteet laitoksissa nuorten karkaamishalukkuuteen.

Myös viranomaisyhteistyön toimivuus, eri viranomaisten toimivaltakysymykset ja virka-apupyyntöihin liittyvät epäselvyydet ja se saavatko nuoret tasapuolista kohtelua eri puolilla Suomea on ollut selvityksen kohteena. Selvityksen perusteella ehdotetaan toimia, joilla palvelujärjestelmää voidaan kehittää.

Aineisto koottiin lastensuojelulaitoksiin tehdyllä kysellä, johon vastasi 80 lastensuojelulaitosta. Aineistoa täydentävät sosiaalityöntekijöiden ja laitoksissa asuneiden nuorten haastattelut.

Julkaisu on ladattavissa internetistä osoitteesta
http://www.lskl.fi/files/1799/Hatkassa_final.pdf

Lastensuojelun Keskusliitto
Armfeltintie 1
00150 Helsinki

”apurahatiedot”

Selvitys sijaishuoltoapaikasta luvatta poistuneiden lasten ja nuorten tilanteesta

Lastensuojelun Keskusliitto on Alli Paasikivi-säätiöltä saamansa rahoituksen turvin toteuttanut selvityksen ”Hatkassa – Selvitys nuorten luvattomista poissaoloista ja sijaishuoltoapaikkojen toimintakäytännöistä”. Selvitys on toteutettu osittain keskusliiton omana työnä ja tutkimustyöpanosta on apurahan turvin ostettu VTM Irma Lehtoselta ja VTM Janne Teleniltä.

Selvitys on julkaistu sekä verkkoversiona (http://www.lskl.fi/tiedottaa/julkaisut/hatkassa_-_selvitys_nuorten_luvattomista_poissaoloista_ja_sijaishuoltoapaikkojen_kaytannoista.1030.shtml) että painettuna versiona (liite 1).

Selvitys julkaistiin 3.4.2013. Selvityksen saamasta näkyvyydestä mediassa tehtiin erillinen seuranta (liite2). Selvityksen julkaisutilaisuuden lisäksi selvityksen tuloksia on esitelty valtakunnallisilla sijaishuollon päivillä (1.-2.10.2013 Tampereella) sekä Fédération Internationale des Communautés Educatives – Europe (FICE Europe) vuoden 2013 sijaishuollon konferenssissa Bernissä, Sveitsissä otsikolla ”Running Away from Residential Care – the Finnish Case”.

Saatu apuraha on käytetty seuraavasti:

Ostopalveluna Omasydän Oy, tutkimuksen toteuttamiseen	12 000,00€
Kielentarkistus	334,80€
Hatkassa-selvityksen julkaisutilaisuudesta aiheutuneet kulut	1852,50€
Selvityksen taittokustannukset, Kinestasis Oy	2129,70€
Painokustannukset	1825,52€

Yhteistyöstä ja työn mahdollistamisesta kiittäen

Helsingissä 18.12.2013

Lastensuojelun Keskusliitto

Hanna Heinonen, Ohjelmajohtaja